

سَمِيعًا لِّمَنْ يَّشَاءُ
 ۱۳۰۷

پنجشنبہ کو ناسی نَشْرُ اُولُو فَنَیْ وَاِزْبِیْ هَفَبْتُ لَکْ غَنَرَةً

اقالیم قطبیهده شمس سنه‌نک بر نصفده روی ستاده مشاهده اولور. نصف دیگرنده تحت الافق بولور.

شمسک تحت الافق بولندینی آلتی آی اوزون، ایصسر، موحش بر کجه‌ن عبارت ایسهده بواوزون قیش کجه‌سک ظلیتی «جر شمالی» نک اراضی سائرده معلوم ومشهود اولیان بر برتو وفروغ ایله اشعه‌نار اولان عظمتلی منظره عبرت‌نمائی تخفیف وتعذیل ایتمکده در.

«جر شمالی» طبیعتک الک‌لطیف، الک غریب آثارندن بریدر. انسان بو حادثه حیرت‌انگیزی آنجق اقطار شمالیه وجنوبیهده مشاهده ایده‌بیلیر.

شمسک تحت الافق بولندینی مدتیجه ارضک قطعات قطبیه‌سی اوزرینه بر قویو قراکلی چوکرک — عظمتتا اولان تیارک اشکالی بیله تفریق اولنمه‌یجق مرتبهده — اورته‌لی ظلت ایچنده قالیر؛ و بحر منجمدک ککیش صحرای اوزرنده هیچ بر جسم متحرک، بر فرد متنفس مشاهده اولماز. ایسته‌بو کشف ظلتک، بودرین سکونتک حکمفرما اولدینی بر زمانده آنسزین سمانک شرقدن غربه طوغری تمتد بر زرین کر ظاهر اولورکه الوان علام السیاه رقابت ایدن شعاعات تابانی وخزومات رنگارنگی اورته‌لی نورل، ضیالرا یجنه غرق ایدر. کبرک آلتنده بارل بارل یارلامقه وبر آهنگ لطیف، براه‌تاز ظریف ایله صالاتمغه اولان شعاعات ذهبیه سلسله‌لی بربری اوزرینه قاتر لخش صیرمه صاچاقلی بر عالی برده شکلی آیلر! قبه سمانک بو جهتی بالذریه‌یان کواکب مضیئه شعاع موجه‌لی ایچنده سو بوریلرک — شعله‌لی قاصدرکی — اوسیا اوسیا نظر لردن غائب اولور! الوان آتشین ایله ملون اولان صیرمه صاچاقلر کویا بریدغیر مشهود ایله تهیز و تحریک اولنهرق صالاتمغه موجه لتهکده وموجه لفرقس ضیادارک بره‌نایتندن دیگرینه طوغری مقادیراً کیدوب کلکده ایکن برده دخی هیئت مجموع سیاه بوخطوط منحنیه مضیئه‌نی تعقیب ایدرک توج ایتمکده مشاهده اولور!

شو غریب منظره برده جبرک حقائق تجلیاتی ایچنده

جریده مذکوره کوکر جینلرک مخبرده استخدامی ایچون اوروپا دول عسکره‌سندهری اولان قواعدی مفصلاً بیان ایتمکده درکه خلاصه‌سی شودر:

کوکر جینلرک اعتیاد وتریه‌لرندن بالاستفاده حدود اوزرنده کی قلاع ویاخود قلاع مزبورده ایله مقرر حکومت آراسنده‌نای محاصرهده استخداملرنده مسافانک قوشلرک قوتلری نسبتنده اولمسنه ودشمن الیه کجه‌لی محذورینک تولد اتمه‌سنه دقت اولغالی ایش.

گیمیا — اون کیلوغرام عادی طوز آلتوب بش کیلو. غرام آمونیاق طوز ایله برابر اوتوز لیترمه قریب صوایچنده حل ایدیلیر وحصوله کان مخلوط اغزلری کوزلجه قابلی اوافق شیشه‌لره قونولهرق یانغین وقوعنده — قیریلهرق درجهده شدله — آتشک اورتنه آتیلیرسه حریرقک اوکی آله‌بیلیرمش.

طَبِيعِيَّاتِ

بحر محیط شمالی

قطب شمالی مرکز فرض اولنهرق قطب مذکوردن ۱۶۰۰ میل بعدسند، ارضک اطرافسندهری رسمی تصور اولنسان دائریمه «مدار قطب شمالی»، بو دائره موهمه داخلنده اولان دکر وقره‌لرک کافه‌سنده «منطقه منجمده شمالیه» تعبیر اولنور.

انسان قطب نقطه‌سنه قدر کیده‌یلکه مقتدر اوله‌میورسده کشفیات جدیده قطبکده بحر محیط شمالینک بر قسقی تشکیل ایدن بر عظیم انکین دکرله محاط اولدیفته بزنی تأمین ایتمکده در.

بحر محیط شمالیه هجوار اولان اراضی آغاجسز، واسع بریاباندن عبارت اولوب قطب دکرندن هبوب ایدن شدید، سریع، بارد روزکارلره هدف اولمشدر. انسانه ابسط وانشرع ویرمه‌یله جک هر درلو کیفیاندن عاری و تنها اولان بواقلم بون اوروپا قطعه‌سندن بیوک بروست وامتدادی شاملدر؛ وکره ارضی دائره‌آ مدار محاط اولان اوروپا، آسیا، آمریکا قطعه‌لرینک جهات شمالیه‌سی احاطه ایشدر.

نامرندگی جسم نهرلرک صولری بحر محیط شمالی به منصب اولور، انهار مذکورده شمالی سربانک تنها قیرلرندن، ایصنر اوولرندن جریان ایتکده وصیاق براقیدن غایت صوغوق برحوالی به آققده اولدینندن بحر محیطه انسانی تقریرلنده جریانلرینه مانع اوله جق صورنده بحرلری بوزلرله مسدودبولور؛ بناء علیه صولر قاروب شیشهرک جوارلرنده اولان اراضی بی استیلا ایدر؛ انسانی بوغه جق مرتبه درین، واسع باطفاقلر حصوله کتیروب بوقطعه جسمینی محصول وغیرمغر برخرا به ازار وحشت مداره چویرر!

آسیا قطعه سنک قسم شمالیسیله اسودج ونورودج ممالکنک شمال طرفلرنده حیوانات اوتلاقی ایچون مرعی یوقدر، اک زیاده صوغوغه طیانان نباتات سیله بوسانی ساحلرده نشوونما بوله ازم. شمالی آمریقایک قسم شمالیسی سنه نک همان کافه مواستنده قازلر، بوزلرله محاطدر. ارضک انهار جسمه سنندن معدود اولان «ماکنزی» نهری ده ۱۲۰۰ میلدن زیاده برمجری دایر و سائر اولدقندن صوکره بوراده بحر محیط شمالی به منصب اولور.

بواقلم فسیج اوزرنده — یاز موسمی نهایت بولدقندن صوکره جانبی برخلولک ادامم حیانه موقیتی همان ممکنمیز اولدینندن — قیش انساننده برسکوت مدهسه فرماغمزما اولور؛ فقط ایلك بهارک حلولیله برابر جنوب طرفندن بک جوق طیور قافله لرله بورایه هجرت ایدهرک کوللرده، نهرلرده ما کولانی مبدول وسواحلی سراپا بالیقارله ملو بولولر.

بو قوش سورولری بعض محللرده او قدر کثرتله مشاهده اولتورکه طیران ایدرلرکن شمس منیری عادتاً کشف بر بولوط قابلاشم کچی نظرلرندن ستر ایلدکلری و بوزرکن روی دریایی بتون بتون احاطه ایلدکلری ذکر اولغفه شایان غرابدنذر.

قیشک تقریبی اخبار ایدن ایلك آیلزلر، طونلر اجرای حکم وتأثیر ایتکه باشلانجه بو حیوانلرک کافه سی علی الجمله جنوبه طوغری شتابان اوله رق اورته لنی یش ایصنزلق و تنهالقدن عبارت برسکوت عجبیه استیلا ایدر.

لطافت جهتیله مناظر سائر به فائق بر کیفیت مخصوصه در. فجر شمالی قوسنک منظره نظر برابسه برقات دها فروتابش و برن شعاعات برقیسی، مقوج برده لرله دونامش اولان عالی وعظیم کمرلری و اوغرتما برده لرک — هیچ برسوز ایله بحق توصیف ایدیله مین — زینت واحتشامی انسانه وله کثیرر!

بو حادثه غربیه بر مدت دوام ایتدکن صوکره برده نک حرکتی مبذل سکون اوله رق انوار لطیفه وشعاعات رقیقه سی کیتدکجه آزالغه، کوزلکلرینه طوبوم اولیمان درلو درلو بارلاق رنکلری علی الدوام صاراروب صولمه باشلار. نهایت — کوپارفاعل روحانی غیرمشهودک آرهلقده برانظار ارباب تماشیه وضع ایلدیکی بر مرآت سرائعنا مثالی — بوسبتون کوزدن غائب اوله رق آفاقی کشف و مظلم بر سحاب استیلا ایدر؛ آرتق بوندن صوکره اورته لقه عجائب برسکوت حکمفرما اولور.

قنون طبیعه ایله توغل ایدن حکمای مقدمین فجر شمالی بی کره ارضی محیط اولان هوای نسبی داخلنده وقوعه کلیوب، بلکه آسمانک اقطار بعیده سننده تکون ایدر برعجبیه در ظن ایدرلردی؛ فقط متأخرین حکما اجرا ایتدکلری بر جوق یکی نجر به لرله بو نادره لطیفه بی کره نسپک طبقه علیاسی ایچنده [که هوا بو طبقه غایت متخللدر] سیاله بر قینک جریانیه حصوله کلیر بر حادثه جویه اولوق اوزره اثبات ایدهرک اشتباهه حاجت براقیه جق بروضوح ایله میدانه چیقار مشلردر.

اوروپا قطعه سی اقسامندن نورودج ممالکنک شمال جهتی منطقه منجمده شمالیه داخلنده اولدینی حالد بحر محیط غربیدن جریان ایلین صیاق صولرک و کثیر الوقوع اوله رق هبوب ایدن جنوب غربی روزکارلرینک تأثیریه هوا بوراده زیاده جه معتدل بولنور.

لابلند [لاپلاند] ایله روسیه اراضینک برکوجوک بارچه سی ده بو منطقه داخلنده در.

آسیانک شمال قسمی منطقه مذکوره داخلنده بولدینندن بوقسمدن جریان ایدن «اوبی، لهنا، برنزی»

بونلر سطح بچردن بوكسك اولدوق اوچارلر كن
زاست كلدكلرى دشنلرندن كيزلنك اوزره قعر درياه
طالقلرى كي دكر ايچنده كي حيوانات وحشهك دندان
دهشت نمونلرندنده قورتولق ايچون هوايه چيقارلايسده
بو صورت دائما سلامتلرني موجب اولماز، چونكه
بر طاقم دكر قوشلري واردركه صو سطحيه همان تماس
ايدرجه سنه ياقين بولنهق طيار باليغك باشي صو ايچندن
چقار چيغماز اوزرينه اتلامق ايچون آماده بولنورلر.
على الخصوص مارطى ايله «رخ» تسيه اولسان غايت
بيوك ويريجي دكر قوشلري دائما طيار باليني كوزلنك
وانلري صيد واكل ايمككه مشغولدرلر.

منطقتين دكلري داخلىنده طيار قوشلرك سطح
بچردن براز مرتفعه برحاله بونس باليلرى طرفندن
تعقيب اولنديكى اكزيسته كورولوركه يوقاريدكى رسم دخي
طيار باليلرك بونس باليلرى طرفندن صورت تعقيبنى
كوستر مكدور.

طيار باليلرك كوموش رنكنده كي قنادرلى و ماوي
صرتلري شعاع زرّين شمس ايله پارلايلاق بك لطيف
بر منظره ارايه ايدركه بو منظره اودكزلردن يچن كميجيلر
طرفندن حيرت ولذته تماشا ايديلر. حسن . م

مياخ شطرنج

دكر حماملى

يازمقده اولدغيز (علم حفظ صحت) ك «طهارت و نظافت»
بختنده على العموم استحمام ايله بويانده (دكر حماملى) نى
دخي ذكر ايدمك ايسه كده اوزمانه قدر دكر موسمي
كجه كچكندن شمدليك آرينجه بر قاچ سطرلق معلومات
اعطاسنى لازمدن صايدق.

«حمام» تعبيرى اصل صيقاق صو ايله بيقياليه حق
محل، «استحمام» دخي كدلك ماء مسخنه بيقاقق ديمك
ايسده بزه ايستر صوغوق، ايستر صيقاق اولسون
على العموم بيقاقغه «استحمام»، بيقيانلان يره دخي «حمام»
دنيلىكندن بنده — عمومه تبصيله — بو كلهي بو بولده
استحمامى جائز كوردم.

بحر محيط شمالى اوروپا، آسيا، آمريكانك سواحل
شماليه سيله محدود بر منطقه تشكيل ايمكده اولدينى كي
بيوك كوچوك بر چوق جزيره لره دخي تزيين ايلشدر.
جزائر مذكوره نك كافيسى آمريكانك سواحل شماليه سى
طولنجه متمد اولوب [«غرينلند»] (غروئيلاند) ك غرب
جهته طوغرى واسع بر سلسله تشكيل ايدلرلر. (مابعد وار)

طيار باليقد

غايت درين، واسع اولان بحر محيط آچيقلرنده بر
نوع باليق كورولوركه بو مخلوقات سطح بچردن بش اون
قدم قدر يوقاريه صجرايوب بوجه ايله بر خيلى مسافه
هواده اوچمق يورودكلرندن كنديلرينه «طيار باليق»
نامى ويرلشدر.

حيوانات مذكوره نك صاغ و صول طرفلرنده
بولنان قنادرلر تماميله قوش قنادينه بكره ديكى كي ايجه بيوك
دخي اولديغندن اللى ياردهلق بر مسافيني ويا ده ا زياده سنى
جزئي بر مدت ظرفنده قطع ايدم سايلرلر. بو وجه ايله
ايسته دكلرى قدر دوام ايتدكدن صوكره بردن يره كنديلرينى
براقيو يره نك طالغلرك آره سته كيزليرلر، بعده ينه اوچارلر.
واالحاصل بويه بايقده اوزون مدت دوام ايدرلر.

طيار باليلرك بويه صجرايوب اوچملى ويا قعر
درياه كيزلنملرى دشنلري اولان سائر دكلر مخلوقاتندن
تخليص جان ايچوندر.

(*) انگليز لسانده «ارض خضره» معناسنى افاده ايدر.